

UNELE ASPECTE ALE PREGĂTIRII POSTUNIVERSITARE A FARMACIȘTILOR

Mihail Brumărel

Catedra Farmacie Socială USMF „Nicolae Testemițanu”

Summary

Some aspects of postgraduate pharmacist education

The role of pharmacist as main specialist in the field of drugs in society and health care system is stressed. This needs new competences in the university and postgraduate professional education, during the continuing education courses. The data concerning postgraduate education of pharmacists in period 2002-2007 are presented.

Rezumat

Se accentuează asupra rolului farmacistului în societate și sistemul sănătății publice ca specialist principal în domeniul medicamentului. Aceasta înaintea noi competențe, obținute de farmacist în cadrul pregătirii lui profesionale universitare și continuu postuniversitare în cadrul cursurilor de reciclare și atestare profesională. Se prezintă datele privind pregătirea postuniversitară a farmaciștilor pe parcursul anilor 2002-2007.

Actualitatea temei

Problemele ce țin de rolul farmacistului în societate și în sistemul sănătății publice devin din ce în ce mai actuale. Aceasta se datorează în primul rând creșterii numărului de medicamente și complexității utilizării lor. Din aceste aspecte farmacistul devine specialistul cheie și totodată cel mai accesibil pentru întreaga populație în asigurarea utilizării raționale a medicamentelor. Un fapt elocvent al actualității problemei în cauză este atenția acordată rolului farmacistului în sistemul de sănătate de către Organizația Mondială a Sănătății (Deli, 1988; Tokyo, 1993).

Un interes deosebit îl prezintă directivele Comunității Europene față de “farmaciști” și “medicament”, directive ce au o influență primordială și semnificativă asupra formării și exercitării profesiei de farmacist atât în viitorul apropiat cât și mai îndepărtat. De o importanță deosebită sunt considerațiile Directivei 85/432 CEE prin care se afirmă că “farmacistul este specialistul principal în domeniul medicamentului”.

Caracterul social al activității farmaceutice rezultă din lucrul pe care-l îndeplinește farmacistul zi de zi în relațiile cu vizitatorii farmaciei, cu bolnavii spitalizați, cu întreaga populație.

Rolul factorilor sociali, culturali și psihologici în procesul de consum a medicamentelor este bine cunoscut. Autotratementul are loc în societate și cert este faptul că procesul în cauză rămâne să fie un aspect nedefinitivat și iarăși rolul farmacistului în asigurarea controlului (autotratement controlat) este în creștere.

Ca și oricare alt specialist cu studii universitare, farmacistul trebuie să fie pregătit pentru activitate socială, pentru munca organizatorică și educativă cu oamenii și colectivele farmaceutice, el trebuie să asigure un progres al societății.

Cele menționate apreciază că scopul de bază al farmacistului constă în realizarea la diverse niveluri a concepției de management și marketing al medicamentului prin multiplele funcții pe care el le îndeplinește.

Rezultate, discuții, concluzii

Standardul educațional de formare profesională la profilul “Farmacie” are drept scop de a asigura în cadrul pregătirii universitare realizarea obiectivelor de stat în pregătirea cadrelor de farmaciști conform cerințelor contemporane bazate pe Legislația Republicii Moldova, recomandările OMS, Comunității Economice Europene și Strategiile educaționale a Comisiei Europene reflectate în Declarațiile din Sorbona (1998), Bologna (1999), Praga (2001), Berlin (2003), Concepția de pregătire a cadrelor de medici și farmaciști, Planul de învățământ și programele analitice pe discipline [3,4].

Procesul de formare profesională a farmacistului este un proces continuu. Conform standardului profesional farmacistul, pe parcursul activității sale, trebuie să fie competent de a-și

evalua activitatea profesională prin:

- determinarea criteriilor de evaluare a eficacității sistemului farmaceutic și de activitate personală în funcție de condițiile reale și în context social concret;
- stabilirea corelației dintre rezultatele evaluării farmaceutice și proiectarea activității farmaceutice ulterioare;
- stabilirea corelației dintre rezultatele evaluării activității farmaceutice și perspectiva evoluției acestui gen de activitate;
- determinarea modalităților de dirijare a activității farmaceutice în baza rezultatelor evaluări.

La rîndul său competența de formare profesională continuă este motivată de:

- identificarea necesităților de formare profesională în funcție de evoluția sistemului farmaceutic;
- cunoașterea și utilizarea modalităților de formare continuă: rezidențiat, magistrat, doctorat, postdoctorat, perfecționare periodică;
- determinarea priorităților în formarea profesională continuă a farmacistului;
- aprecierea schimbărilor parvenite în sistemul farmaceutic drept condiție a funcționalității lui.

Toate aceste prevederi au stat la baza elaborării Standardului de formare profesională inițială în învățămîntul universitar farmaceutic al Republicii Moldova.

Exercițiul profesiei de farmacist în Republica Moldova este reglementat de Legea ocrotirii sănătății Nr. 411-XIII din 28.03.1995 și Legea cu privire la activitatea farmaceutică Nr. 1456-XII din 25.05.1993 cu modificările ulterioare.

Legislația națională stabilește necesitatea și obligativitatea perfecționării continue a cunoștințelor profesionale a farmaciștilor în instituții sau facultăți de perfecționare din republică și străinătate, crearea condițiilor pentru instruire și ridicarea continuă a nivelului de calificare la locurile de muncă, stimularea activității farmaceutice înalt calificate, atestarea periodică a cadrelor farmaceutice [1,2].

Actualmente reciclarea farmaciștilor se efectuează în cadrul Facultății de Farmacie a USMF “Nicolae Testemițanu”, în conformitate cu legislația în vigoare, reieșind din norma de 175 ore la cursuri de perfecționare și 25 de ore de participare la seminare, conferințe, congrese, ședințe și întruniri a societăți profesionale, pe parcursul a cinci ani [6].

Reciclarea este condiția obligatorie pentru atestarea și licențierea activității farmaceutice. În baza prevederilor legislației privind ocrotirea sănătății și exercitarea activității farmaceutice noi am elaborat și am înaintat spre aprobare Ministerului Sănătății un proiect de ordin privind cerințele calificative obligatorii față de personalul farmaceutic, publicat ulterior în Monitorul Oficial al Republicii Moldova[5].

Conform prevederilor Ministerului Sănătății farmaciștii, care activează pe teritoriul Republicii Moldova, indiferent de subordonarea și forma de proprietate a întreprinderilor și instituțiilor în care ei activează, sunt atestați în mod obligatoriu în scopul evaluării nivelului calificării profesionale la fiecare 5 ani de activitate în cadrul Comisiei de atestare [6].

Planurile cursurilor de perfecționare se aprobă de Ministerul Sănătății iar tematica lor se întocmește reieșind din necesitățile sistemului de asistență farmaceutică din Republică, specializarea și posibilitățile catedrelor.

Unele rezultate ale reciclării farmaciștilor în cadrul Facultății Farmacie și atestării lor profesionale sunt prezentate în tabelul 1.

Reciclarea și atestarea profesională farmaciștilor

Reciclarea farmaciștilor									
Catedra	Durata ciclurilor	Anii						În total	
		2002	2003	2004	2005	2006	2007		
Farmacie socială	150	-	-	18	-	22	-	40	1203
	75	-	-	-	150	108	121	379	
	60	48	52	67	-	-	-	167	
	30	141	228	248	-	-	-	617	
Farmacologie și farmacie clinică	75	-	-	-	115	77	39	231	770
	60	38	48	53	-	-	-	139	
	30	66	160	174	-	-	-	400	
Tehnologia medicamentelor	75	-	-	-	76	60	18	154	588
	30	98	141	195	-	-	-	434	
Chimie farmaceutică și toxicologică	75	-	-	-	96	59	32	187	655
	30	64	189	215	-	-	-	468	
Farmacognozie și botanică farmaceutică	75	-	-	-	93	60	37	190	646
	30	65	178	213	-	-	-	456	
În total pe ani de studiu		520	996	1183	530	380	247	3862	
Atestarea profesională a farmaciștilor									
Anii	În total	Confirmarea categoriei			Conferirea categoriei				
		superioară	I	II	superioară	I	II		
2005	362	85	43	7	50	86	91		
2006	238	32	25	5	50	70	56		
2007	113	21	5	-	34	44	9		
2008, 6 luni	115	33	19	-	27	28	8		

Bibliografie

1. Legea cu privire la activitatea farmaceutică, - nr. 1456-XII din 25.05.93, - republicată Monitorul Oficial, - nr. 59-61, - 15.04.2005.
2. Legea ocrotirii sănătății, - nr. 411-XIII din 28.03.95, - Monitorul Parlamentului Republicii Moldova, - nr. 34, - 22.06.1995.
3. Legea învățământului, - nr. 547-XIII din 21.07.95, - Monitorul Oficial nr. 62, - 09.11.1995.
4. Despre Concepția de instruire universitară și postuniversitară continuă a cadrelor de medici și farmaciști în Republica Moldova, - Ordinul MS RM nr. 48 din 26.06.2000, - Monitorul Oficial, - nr. 5, - 18.01.2001.
5. Cerințe calificative pentru personalul farmaceutic, Ordinul MS RM nr. 553 din 29.12.2006, - Monitorul Oficial nr. 21-24, - 16.02.2007.
6. Regulamentul cu privire la atestarea medicilor și farmaciștilor din Republica Moldova, Ordinul MS RM nr. 13-p §3 din 23.01.2007, Anexa nr. 1, - Reglementarea activității farmaceutice în Republica Moldova, - „Vector”, - Chișinău, 2007, - p. 549-553.